

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1

Тема: Психолінгвістика як наука та її місце серед наук про людину

План

1. Психолінгвістика як наука. Предмет, напрями, завдання та основні поняття психолінгвістики. Головні проблеми психолінгвістики.
2. Психологічне дослідження мовлення.
3. Історія зародження та розвитку психолінгвістики. Філософські, психологічні та лінгвістичні витоки психолінгвістики.
4. Актуальні напрями сучасної психолінгвістики.

Студенти повинні знати: місце і роль психолінгвістики як маргінальної галузі мовознавства; предмет, напрями, завдання та основні поняття психолінгвістики; головні проблеми психолінгвістики; історію зародження та розвитку психолінгвістики; філософські, психологічні та лінгвістичні витоки психолінгвістики; актуальні напрями сучасної психолінгвістики.

Студенти повинні вміти: визначати предмет, напрями, завдання та основні поняття психолінгвістики; аналізувати філософські, психологічні та лінгвістичні витоки психолінгвістики; характеризувати основні етапи становлення та розвитку психолінгвістики як науки.

Ключові слова: психолінгвістика, маргінальна галузь, витоки психолінгвістики, мова, мовленнєва діяльність, мовна здатність, витоки психолінгвістики (психологічний напрям у мовознавстві, лінгвістична психологія, біхевіористська й необіхевіористська психологія, американська дескриптивна лінгвістика, радянська теорія мовленнєвої діяльності), напрями психолінгвістики (вікова психолінгвістика, нейропсихолінгвістика, патопсихолінгвістика, етнопсихолінгвістика, лінгвістична гендерологія, філософський напрямок психолінгвістики, соціопсихолінгвістика, лінгвістичний напрямок, інженерна психолінгвістика).

Питання для самоконтролю та практичні завдання:

1. Охарактеризуйте психолінгвістику як маргінальну галузь лінгвістики.
2. Дайте визначення предмета та об'єкта психолінгвістики.
3. Охарактеризуйте коло проблем, які вирішує психолінгвістика.
4. Визначте, які практичні завдання вирішує психолінгвістика.
5. У чому полягає суть психологічного дослідження мовлення?
6. До якого результату у ході проведення семінару досягнуто Ч. Осгудом та Дж. Керролом у галузі створення нової дисципліни?
7. Яку роль відіграла біхевіористська та необіхевіористська психологія у становленні психолінгвістики?
8. Охарактеризуйте місце дескриптивної лінгвістики та роль Л.

Блумфілда.

9. Визначте проблематику та дослідницькі принципи радянської теорії мовленнєвої діяльності.

10. Які періоди зародження та розвитку психолінгвістики визначає у своїй класифікації О. Залевська?

11. Охарактеризуйте актуальні напрямки сучасної психолінгвістики.

12. Підготуйте повідомлення на тему:

- Значення доробку Бодуена де Куртена у становлення психолінгвістики.
- Біологічна концепція мови А. Шлейхера.
- Х. Штейнталь – основоположник психологічного напрямку в мовознавстві.
- Внесок Л. Блумфілда у розвиток біхевіоризму.
- Концепція зв'язку мовлення й думки, духу народу; мови як витвору народної мовної свідомості, психологічної мовленнєвої організації індивіда у працях О. Потебні.
- Нейропсихолінгвістика як дослідження психофізіологічних механізмів породження й розпізнавання мовлення.
- Актуальні питання патопсихолінгвістики.
- Перспективи розвитку лінгвістичної гендерології та її вплив на психолінгвістику.
- Моделюванням вербальної поведінки у системах штучного інтелекту.
- Психолінгвістика у колі суміжних наук. Прикладні аспекти психолінгвістики.